

Ἐκ ἀρχῇ ἐξέτεινε τὴν χεῖρα πρὸς τὴν φλέγουσαν δάδα, θυσιάζουσα τὴν μέλλουσαν ζωὴν χάριτος τῆς παρούσης, ἀλλὰ τόσο ἀγρίως ἀνεκάρησαν τὰ πνεύματα τῆς ἀβύσσου, ἅτινα παρενέριοντο πάντοτε ἀοράτως εἰς τὰς τοιαύτας σκηνάς, καὶ τοιαύτη ἐπεσκίασε τὸ πρόσωπον τοῦ ἀγγέλου κατ' ἥθειαν, ὥστε μεταμεληθεῖσα ἐξέτεινε τὴν ἄλλην χεῖρα καὶ λαβοῦσα τὸ ποτήριον τῆς αἰσχύρης ἐκένωσε αὐτὸ μέχρι πυθμένος. »

Μετὰ τὴν ἀπόφασίν της ταύτην ἡ Ἰωάννα ἔνιμι λιτανεῖα ἐν ᾗ πλῆθος λαοῦ παρεκλούθει, ἔτεκε δημοσίᾳ τέκνον, τὸν ἀθεμιτοσυγιῶν της καρπὸν, καὶ παρέδωκε τὸ πνεῦμα.

Ἀν πιστεύομεν ὅτι ἀρνηταί τις ὅτι ἡ σκηνὴ αὐτῇ καὶ ὑπὸ ἡθικὴν καὶ θρησκευτικὴν ἔτι ἐποψιν εἶναι ὅπως ἄμεμπτος, καὶ ὅτι ἐν αὐτῇ διαφαίνεται ὁ τελικὸς σκοπὸς τοῦ συγγραμματος. Παρεθέσαμεν δ' αὐτὰς τὰς λέξεις τοῦ συγγραφέως ὅπως δεῖξωμεν ὅτι ἡ γραφὴ αὐτοῦ ἀνέρχεται εἰς ἱκανὸν ὕψος ὅταν τὸ θελήσῃ. Πιστεύομεν μάλιστα ὅτι ἂν ὁ συγγραφεὺς προσεπάθει νὰ φανῇ σεμνότερος καὶ εὐσεβέστερος περὶ τὴν ἐκφρασιν, ἢ θελεν ἴσως προσφέρει εἰς τὸ κοινὸν τελειότερόν τι ἔργον· ἀλλὰ δυστυχῶς πολὺ σπανίως δεικνύεται οἷος ἐφάνη ἐν τῇ ἀνωτέρῳ σκηνῇ. Ὁ ἡμέτερος συγγραφεὺς, ἐκθέτων ἄνευ τινὸς συστολῆς τὰ αἵσχητῶν μοναχῶν τοῦ αἰῶνος ἐκείνου, μὴ ἄρα ἠθέλησε νὰ μιμηθῇ τοὺς ἀρχαίους Σπαρτιάτας οἵτινες ἐβίαζον τοὺς Εἰλωτας νὰ μεθύωσιν, ὅπως ἐκ τοῦ αἰσχροῦ τοῦ θεάματος διδασκῶσιν οἱ παῖδες τῶν ἄποφυγῶσι τὴν μέθην; Ὅπως δὲ ποτε πιστεύομεν ὅτι εἰς τὰ μυθιστορήματα τῆς Σάνδης καὶ πολλῶν ἄλλων ὑπάρχουσι σκηναὶ, αἵτινες ὑπὸ λεκτικὸν ἐκλεκτὸν καὶ γλῶσσαν σεμνὴν περιέχουσιν ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ πλείοτέραν κακότητειν, καὶ ὅμως τοιαῦτα μυθιστορήματα καθ' ἐκάστην δημοσιεύονται χωρὶς οὐδεὶς νὰ παραπονεθῇ διὰ τοῦτο.

Ἄλλως τε δὲ, καλλιλογικῶς ἐξεταζόμενον τὸ σύγγραμμα μεταξὺ πολλῶν ἀρετῶν περιέχει καὶ τινὰς κακίας. Ἡ γλῶσσα αὐτοῦ εἶναι καθαρὰ, οὔτε ὑπὲρ τὸ δέον ἐλληνίζουσα ὥστε νὰ γίνηται ἀκατάληπτος, οὔτε χυδαῖζουσα ὥς νὰ καταντᾷ ἀηδής· πολλάκις μάλιστα ὁ συγγραφεὺς καὶ αὐτὰς τὰς αἰσχυρὰς ἰδέας περικαλύπτει οὕτω πως διὰ τῆς ἐλληνίζουσας φράσεώς του, ὥς χάνουσιν ἱκανὸν μέρος τῆς ἀσχημίας των. Ἡ φράσις αὐτοῦ εἶναι διαπεποιημένη, καὶ ὁ συγγραφεὺς εἶναι λίαν φειδωλὸς εἰς τὰς λέξεις, οὐδαμοῦ δὲ ἀπαντῶνται αἱ συνήθεις κομπορημοσύναι καὶ κενολογίαι. Κα-

κίας δὲ τοῦ βιβλίου θεωροῦμεν ἀκαταλλήλους τινὰς καὶ βεβιασμένας παρομοιώσεις· τοιαῦται εἶναι, ὡς ἐπὶ παραδείγματι, αἱ ἐξῆς· *στρογγύλας περιόδους ὡς οἱ μαστοὶ τῆς Ἀφροδίτης*, *παρειὰ κοῦλαι ὡς αἱ νῆες τῶν Ἀχαιῶν* καὶ ἄλλαι τινές. Ἀλλ' εἰς τοῦτο περιέπεσεν ὁ συγγραφεὺς ἐκ τοῦ πολλοῦ τοῦ πρὸς τὰς παρομοιώσεις ἔρωτος, ἐν αἷς κυρίως περιέχεται ἅπασα ἡ σατυρικὴ τοῦ τέχνη, διότι ἀείποτε προσπαθεῖ νὰ συγκρίνῃ δύο ἀντικείμενα διάφορα ὅπως μεταξὺ των, ἐξ οὗ παράγεται πολλάκις τὸν κωμικὸν καὶ ἀστεῖον. Ἐκ τοῦ πολλοῦ μάλιστα πρὸς τὰς παρομοιώσεις ἔρωτος δρέπει ἐνίοτε καὶ ἄνην τινὰ ἐξ ἁλλοτριῶν ἀνθρώπων· ὅτι τὰ θέληγτρα νεανίδος ἦσαν φυσικὰ εἰς αὐτὴν ὡς ἦτο τὸ ἄλλα· εἰς τὸν Ὀδυσσεύην, ὅτι εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν τιμωρεῖται ἐξίσου καὶ ὁ προξενήσας ἡδονὴν εἰς τὸν πλησίον του ὡς καὶ ὁ προξενήσας βλάβην εἰς αὐτὸν, ὅτι οἱ ποιηταὶ ἐνδύονται ὅλα τὰ χρώματα ὡς αἱ χεῖρες τῶν βαφῶν, ὅτι ὁ ἥλιος ἦν λαμπρὸς ὡς τὸν ὀριμάσαντα τὰ μῆλα τῆς Ἑδέμ, εἶναι φράσεις περιεχόμεναι εἰς τὸν Δὸν Ζουάν τοῦ Βύρωνος, ποιητὴν ὃν εἰς πολλὰ ἐμιμήθη ὁ ἡμέτερος συγγραφεὺς. Τελευταίαν κακίαν τοῦ μυθιστορήματος θεωροῦμεν τὴν παντελῆ ἑλλειψιν ἡθικοῦ τινος χαρακτῆρος, περὶ τὸν ὁποῖον ὁ ἀναπαυθῆ ὁ ἀναγνώστης, ὡς ὁ ὁδοιπόρος εἰς τινὰ ἐν μέσῳ καυστικῆς ἐρήμου ὅασιν.

Γ. Μ.

ΠΕΡΙ ΘΗΡΑΣ. (1)

Τὴν 10—11 Φεβρουαρίου ὥρην 4 1/2 μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἠκούσθη βροντώδης κρότος, ὃν ἠκολούθησαν φλόγες τηλαυγεῖς, ἐξερχόμεναι ἐκ τῶν ἀναδυομένων νήσων, ἰδίως δὲ ἐκ τῶν μεταξὺ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ κατὰ πρῶτον ἀναφανέντος νησιδίου καὶ τοῦ σωζομένου εἰσέτι δυκικοῦ βραχίονος, πρῶν λιμενίσκου τοῦ Βουλκάου, δηλαδὴ κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν θέσιν, ἐν ᾗ ἀνέβλυζον τὰ θεοσιδηροῦχα ὕδατα, ἀνυψοῦντο ἐν μέσῳ πυκνοῦ καὶ γαλακτώδους ἀτμοῦ εἰς τὸν αἰθέρα· ὁ δὲ ἀτμὸς ἐκτυλισσόμενος καὶ περιδινόμενος ἐφάνετο ὡς χρυσοῦρθα νέφη ὑπὸ ποικίλας καὶ διαφόρους μορφὰς παριστανόμενα· φθάνων δὲ εἰς μέγιστον ὕψος διεστέλλετο ἐν εἰδὲι χειμερίου νέφους. Ἐκ δὲ τῶν φλογῶν τούτων

ἀνεπλήδων μύδροι ἐρυθροτέρου αὐτῶν χρώματος, οἵτινες ἀπομακρυνόμενοι τοῦ κέντρου καὶ σχηματίζοντες ἑλλειψοειδῆ καὶ πυρρὰ τόξα καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις ἐξεπύρουν ἔτι μᾶλλον τὴν λάμψιν ταύτην, καὶ οὕτως ἀντανακλωμένη αὕτη ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς ἡμεροῦσης ὡς ἐκ τῆς νηνεμίας θαλάσσης, παρίστα ἅπαντα τὸν κόλπον τῆς Θήρας ὡς ἐν λαμπρᾷ φωταψίᾳ· οἱ δὲ ἐν μέσῳ ἀνεφέλου οὐρανοῦ στίλβοντες ἀστέρες καὶ ἡ βαθεῖα τῆς νυκτὸς σιγή, διακοπτομένη μόνον ὑπὸ τοῦ ἡφαιστείου μυκηθμοῦ, συνετέλουν ἔτι μᾶλλον εἰς τὸ μεγαλοπρεπὲς τοῦ θεάματος. Τὸ ἀξιολύμωστον τοῦτο θέαμα βαθμηδὸν σμικρυνόμενον διήρκεσεν ἐπὶ ἡμίσειαν περίπου ὥραν, πλὴν τῆς ἐκσφενδονήσεως τῶν μύδρων, οἵτινες ἐφάνησαν κατὰ τὴν πρώτην ὁρμὴν, ὅτε ἠκούετο καὶ μέγας ὁ κρότος· ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ ἀτμοῦ ἠκολούθει νὰ ἐξέρχεται ἐκ τῆς αὐτῆς πάντοτε θέσεως. Ἐπαναληφθέν τὸ αὐτὸ φαινόμενον κατὰ τὴν ὥραν 2 35/60 μ. τῆς αὐτῆς ἡμέρας διήρκεσε κατὰ τὴν πρώτην ὁρμὴν 3/60 τῆς ὥρας καὶ ἀκολούθως ἕτερα 34^ο.

Τὴν νύκτα περὶ ὥραν 1,3]4 πρὸ μεσημβρίας τῆς 16 κρότος μέγιστος ἀνήγγειλε νέαν ἔκρηξιν, ἥτις ἦτο ἡ δυνατωτέρα πασῶν τῶν μέχρι τοῦδε, καὶ μετ' ἐκσφενδονίσεως πολλῶν καὶ μεγίστων μύδρων. Οὐδὲν ὅμως ἡφαιστειον τεκμήριον ἐφάνη ἐπὶ τῆς νήσου Θήρας.

Τὴν πρωῒαν τῆς 23 ὑπῆρχεν ὕψεις τῆς ἡφαιστείου ἐνεργείας, ἀλλ' ἀκολούθως ἀναπτυσσομένης βαθμηδὸν ἠΰξησεν ὁ ἀτμός, ἀλλ' ἄνευ ἰσχυρῶν κρότων καὶ μυκηθμῶν. Περὶ τὴν μεσημβρίαν τὸ βαρόμετρον ἀνήγγειλε θύελλα· ἐν ἔργῳ ὁ οὐρανὸς πρὸς τὸ ἐσπέρας κατέστη κατηφὴς καὶ ὁ ἄνεμος ἤρξατο πνέειν ἐκ νότου μετὰ τινος ὁρμῆς, περὶ δὲ τὴ μεσονύκτιον ἠγέρθη μετὰ σφοδρότητος· ἐπομένως ἡ βοή τοῦ ἀνέμου τούτου, ὁ πάταγος τῶν ἀλληλοδιαδόχως συντρίβομένων κυμάτων τῆς θαλάσσης, οἱ μυκηθμοὶ τοῦ ἡφαιστείου καὶ ὁ συριγμός, ὅμοιοι ἀέρι διακυλίνονται, τοῦ ἡφαιστείου καὶ θεοῦ ἀπόζοντος ἀτμοῦ, τοῦ ἄνωθεν τῆς πόλεώς μας ὑπὸ τῆς ὁρμῆς τῶν ἀνέμων φερομένου, καθίστων τὴν νύκτα ζοφεράν καὶ φρικαλέαν.

Τὴν 24 ὁ ἄνεμος ἐταπεινώθη ὁπωσοῦν καὶ ὁ οὐρανὸς ἦτον ἀνεφελος, ἀν καὶ οἱ ἡφαιστειοὶ ἀτμοὶ ἀνεπλήρουν τὰ νέφη μετεωριζόμενοι εἰς τὸν αἰθέρα. Ἡ θάλασσα ἅπαντος τοῦ κολποῦ ὡς καὶ μετὰ πᾶσαν τρικυμιώδη ταραχὴν παρίστα ζων-

ρότερα τὰ κοσμοῦντα τὰ ὕδατα αὐτῆς χρώματα πράσινον, κίτρινον καὶ ἰώδες, ἀνταλθῶς τῶν ἐπιπλεόντων ὀρυκτῶν μορίων καὶ τῆς ἐνεκα τούτων θάλασσεως τῶν φωτερῶν ἀκτίνων.

Τὴν 25 περὶ τὴν 3 1/2 ὥραν π. μ. ἐγένετο μία λαμπρὰ ἐκπυροκροτήσις μεθ' ἱκανῶν μύδρων, ἀλλ' ὀλίγης σπουδοῦ· αἱ ἐπόμεναι δὲ ἐκπυροκροτήσεις ὑπῆρξαν κατὰ πλεῖστον μέρος ἄνευ μύδρων καὶ τέφρας, ἀλλὰ μετὰ πολλοῦ καὶ πυκνοῦ ἀτμοῦ συνοδευόμεναι. Καθ' ἐκάστην ὅμως ἐκπυροκροτήσιν αἱ ἐκ τῆς Ἀφροέσσης ἐκπεμπόμεναι λάμψεις καὶ ὁ ἀναδιδόμενος ἀτμός ἐγίνοντο ἀσθενέστερα.

Κατὰ παρατηρήσεις ἐπιτοπίους ἐπὶ τῆς Μικρᾶς Καμμένης, οὐδὲν ἴχνος ἡφαιστείου ἐνεργείας ἐφάνη· ἡ ταπεινώσις τοῦ μεταξὺ Γεωργίου Α', καὶ τῶν δύο Νήσων ἐδάφους ἐξηκολούθει δραστηριώτερον· τὸ νέον ἀκρωτήριον Γεωργίου Α'. ἐμεγαλύνετο καθ' ὅλας τὰς διαστάσεις, ὡς καὶ ἡ νῆσος Ἀφροέσσα, ἥτις ἐξετάθη πρὸς βορρᾶν ἐπὶ 40—45 τετραγωνικοῦς πῆχεις. Ἀπὸ δὲ τῆς Ἀφροέσσης μέχρι τοῦ βορείου ἀκρωτηρίου τῆς Νήσου Καμμένης, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ λιμένος Ἀγίου Γεωργίου, ἡ θάλασσα ἦτο θερμὴ 40^ο—50^ο Ρ. καὶ γαλακτώδης, ἀναπέμπουσα θειώδεις ἀναθυμιάσεις.

Εἰς δὲ τὸ μέρος, ὅπου ὑπάρχει ἡ τοῦ Γεωργίου Α' ὀπή, ἐξ ἧς ἐξήρχετο τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ ἀτμοῦ καὶ οἱ ἐκσφενδονούμενοι μύδροι ἀνεδίδετο ὁσμὴ ὑδροχλωρικοῦ ὀξέος, καὶ ἐπὶ τῶν παρακειμένων λίθων παρατηρήθη ποσότης τῆς ὑδροχλωροῦχου σιδήρου.

Τὴν νύκτα δὲν ἔπαυσαν οὐδὲ στιγμὴν οἱ μυκηθμοί. Ἐγίνοντο διάφοροι ἐκπυροκροτήσεις, καὶ πρὸ πάντων κατὰ τὴν 2 1/2 μετὰ τὸ μεσονύκτιον ὥραν μετ' ἐκσφενδονήσεως πολλῶν μύδρων.

Ὁ Κ. La Motte, διελθὼν διὰ τοῦ μεταξὺ Ἀφροέσσης καὶ τοῦ σωζομένου εἰσέτι βραχίονος τοῦ Βουλκάνου πορθμοῦ, εὔρεν αὐτὸν λίαν, ἢ κατὰ τὰς προηγουμένας ἡμέρας στενώτερον· ἐπὶ δὲ τοῦ μνησθέντος βραχίονος εἶδεν, ὅτι ἐσχηματίσθη μικρὸς τις μυχὸς, οὗ τὰ ὕδατα ἐκόχλαζον. Τὰ τοῦ πορθμοῦ τούτου βάθη, δὲ πρὸ τριῶν ἡμερῶν ἦσαν 10 ὀργυιῶν, ἦσαν μόνον 6. Αἱ δὲ περὶ τὴν Ἀφροέσταν φλόγες συνεῖχοντο ἤδη σχεδὸν μετὰ τῶν ἐκ τοῦ μνησθέντος βραχίονος ἐξερχομένων.

Ὁ αὐτὸς Κ. La Motte παρατήρησεν εἰς διάφορα μέρη καὶ ἐγγύτατα ἀκόμη τῶν ἀναδυομέ-

μων ἐδαφῶν, ὅτι τὰ ὕδατα τῆς θαλάσσης, καίτοι θερμώτατα κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, ἦσαν ὅμως μᾶλλον ἢ ἦσαν ψυχρὰ εἰς βάθος τοῦλάχιστον ἡμίσεος μέτρου. Ἀντλήσας δὲ ὕδωρ ἐκ μέσου τῶν ἐκ τῆς θαλάσσης ἀναδυομένων φλογῶν, παρ' ὀλίγον κατέκαιε τὰς χεῖρας αὐτοῦ. Τὴν δὲ πρῶταν τῆς 26 ἀνίδου καὶ ἐτέρα νῆσος πρὸς δυσμὰς, καὶ εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων ὀργυῶν ἀπὸ τῆς Ἀφροέσσης.

Τὴν δὲ 27 ἐπανελήφθησαν αἱ ἐκπυρσοκροτήσεις ἄνευ ὅμως σπουδαίου τινος συμβάντος. Τὴν δὲ 28 ὁ ἀτμὸς καὶ ἡ ἐνέργεια τοῦ Γεωργίου εὐρίσκετο εἰς ὕψειν, ἐνῷ ἀπ' ἐναντίας τῆς Ἀφροέσσης ὑπῆρχεν εἰς ἐπίτασιν, καθότι συνεχῶς ἐπυρσοκρότει καὶ ἐντονώτερον μάλιστα ἢ πρὶν ἡ δύναμις ὅμως αὐτῆς ἦτο λίαν μικροτέρα τῆς τοῦ Γεωργίου Α', διότι καὶ οἱ κρότοι ἦσαν ἐντονώτεροι καὶ ἡ ποσότης τοῦ καπνοῦ ὀλιγωτέρα, οὐδ' ἡ ὑπ' αὐτοῦ σχηματιζομένη στήλη ἀνέβη ποτὲ εἰς τοσοῦτον ὑπερμέγεθες ὕψος ὅσον ἡ τοῦ Γεωργίου.

Περὶ τὴν 5 ὥς ἔγγιστα ὥραν μ. μ. ἀποσπασθὲν μέρος τι τοῦ ἡφαιστείου ἀτμοῦ ἀπετέλεσε στήλην ἄνωθεν τῆς παρὰ τὸ μεσημβρινὸν ἀκρωτήριον τοῦ Γεωργίου, ἥτις περιδινουμένη ἐν εἶδει θαλασσίου σίφωνος, διήρκεσεν ἐπὶ ὀλίγα τῆς ὥρας λεπτά. Τοιαύτη τις στήλη ἐσχηματίσθη καὶ ἄλλοτε πλησίον πάντοτε τῶν ἀναδυομένων ἐδαφῶν.

Τὸ μεταξὺ Ἀφροέσσης καὶ Παλαιᾶς Καμμένης διάστημα τῆς θαλάσσης πρὸ τινων ἡμερῶν ἔχε βάθος 72 ὀργυῶν καὶ σήμερον μόνον 54. Ὁ δὲ μεταξὺ Ἀφροέσσης καὶ παλαιῶν ἐδάφους πορθμὸς καθ' ἐκάστην ἐστενοῦτο, ἡ δὲ νῆσος Ρέκα ἡ Ἰπκπαντὴ ἐπλησιάζε βαθυμυθὸν τὴν Ἀφροέσσαν.

Αἱ πυρσοκροτήσεις τῆς τε Ἀφροέσσης καὶ Γεωργίου ἐξηκολούθουν σχεδὸν ἐναλλάξ καθ' ὅλην τὴν νύκτα τῆς 4 καὶ τὴν 2 Μαρτίου, ἀλλ' ἄπαυσαι ἀσθενεῖς.

Οἱ ΚΚ. Verneuil καὶ Fouquet περιελθόντες τὰς Καμμένας νήσους παρετήρησαν ὅτι ἡ νεώτερα τῶν νήσων ποσητήθη εἰς τὴν Ἀφροέσσαν. Ἐμποδίσθησαν δὲ ὡς ἀναβῶσι ἐπὶ τῆς Ἀφροέσσης καὶ τοῦ Γεωργίου διότι παρετήρησαν διάπυρον πηλὸν βέοντα ἐν τοῖς πόροις τῶν νήσων τούτων καὶ καταπίπτοντα ὥς ἐφρόνουν εἰς τὴν θάλασσαν, εἰκάζοντες τοῦτο ἐξ οὗ ἤκουον συριγμοῦ.

Ἡ κορυφὴ τοῦ Γεωργίου καθεκάστην ἐλάμβανεν ἐπὶ μᾶλλον κωνοεδρὸς σχῆμα καὶ ἐκ μέσου αὐτῆς ἀνέδυνεν ἐκ διαλειμμάτων μέλας καπνός.

Ἡ παρὰ τὰ νέα ἐδάφη θερμοκρασία τῆς θαλάσσης μετεβάλλετο συνεχῶς καὶ ἀλλεπαλλήλως.

Τὴν δὲ 3 Μαρτίου ἡ ἡφαιστεῖος ἐνέργεια διετέλει εἰς ἐπίτασιν, ἰδίως ὁ ἀτμὸς ἦτο πάμπολυς ἐκτεινόμενος ἀδιασπαστῶς πλέον τῶν 5 μιλίων, οἱ κρότοι ὅμως καὶ μυκηθμοὶ ἦσαν ἀσθενεῖς. Ἐνεκα δὲ τοῦ πνέοντος νοτίου ἀνέμου ἡ ὥς τεταραγμένου ἀντλοῦ ἀποφορὰ κατέστη περὶ τὸ ἐσπέρας εἰς Θήραν λίαν ἐνοχλητική.

Τὸ ἡφαιστεῖον ὑπῆρχε τὴν 4 καὶ 5 εἰς ὕψειν, πρὸς δὲ τὸ ἐσπέρας ἀνέδιδεν ἄφθονον ἀτμόν.

Τὴν δὲ 6 ἡ ἡφαιστεῖος ἐνέργεια ἐξηκολούθει μετὰ τινος ἐπιτάσεως, μάλιστα ὁ ἀτμὸς ὑπῆρχε πολὺ ἄφθονος, ὥπως συμβαίνει δσάκις πνέει δυτικὸς ἄνεμος.

Τὴν δὲ 7 ἡ ἡφαιστεῖος ἐνέργεια εὐρίσκετο εἰς πλειοτέραν ἔντασιν. Οἱ μυκηθμοὶ διεδέχοντο καθ' ὅλην τὴν παρελθούσαν νύκτα τοὺς μεταλλικοὺς ἤχους καὶ τὰς ἐλαφράς ἐκπυρσοκροτήσεις. Ἡ ἐξ ὑδροθειοῦχου ἀερίου ἀποφορὰ ἠνώχλει τοὺς κατοίκους τῆς Θήρας. Ὁ ἀτμὸς ἀποτελῶν ἐλικσιδὲς καὶ ἀδιάσπαστον νέφος ἐσχημάτιζε τόξον ἐπεκτεινόμενον ἐκ Καμμένης πέραν τῆς ἀνατολικῆς περαλίας τῆς Θήρας, ἔχων δηλαδὴ μῆκος πέντε καὶ ἐπέκεινα μιλίων, καὶ ὕψος 2,000 ὥς ἔγγιστα ποδῶν.

Τὴν 11 1/2 ὥραν π. μ. ἀνέδου μικρὸς τις βράχος 40 ὥς ἔγγιστα μέτρα πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Γεωργίου Α', τὴν δὲ 4 ὥραν μ. μ. κατεβυθίσθη καὶ οὐδ' ἐφάνη πλέον.

Καθ' ὅλην τὴν νύκτα τῆς 7 καὶ τὴν πρῶταν τῆς 8 οἱ βρόμοι καὶ μυκηθμοὶ ἦσαν ἀδιάκοποι ἂν καὶ ἀσθενεῖς. Αἱ ἐκπυρσοκροτήσεις ὡσαύτως ἐγένοντο συνεχῶς, καὶ τῆς Ἀφροέσσης μάλιστα ἐντονώτερον ἢ τὰς παρελθούσας ἡμέρας ὁ ἀτμὸς ὅμως ἦτον ἐλάχιστος καὶ λίαν ἀραιός. Ἡ κορυφὴ τοῦ Γεωργίου ἐφάνετο ὀλίγον τεταπεινωμένη, καὶ ἡ ἀνάπτυξις αὐτοῦ ἐτελεῖτο μετὰ μεγίστης βραδύτητος, ἐνῷ ἀπεναντίας τῆς Ἀφροέσσης ἐγένετο λίαν ἐπαισθητῶς.

Παρὰ τὸ στόμιον τοῦ λιμένος τοῦ Ἁγ. Γεωργίου τὰ ὕδατα ἐσχημάτιζον ρεῦμα σφοδρῶς περιδινόμενον.

Ὁ πλήρης ὑδροθειοῦχου ἀτμοῦ ἀερίου ἀτμὸς οὐ μόνον ἐπροξένει καρθηαρίαις, ἐμετοῦς, δύσπνοιαν καὶ εἰς τινὰς καρδιαλγίαν, ἀλλὰ κατεξήρανε καὶ τὰ τρυφερά καὶ εὐαίσθητα φυτὰ καὶ δένδρα, μὴ ἐξαιρουμένων τῶν ἀμπέλων.

Παρατηρήθη δὲ ὅτι εἰ καὶ ὁ ἀτμὸς ἐπέφερεν

εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Θήρας ἐνοχλήτεις τινὰς προσκαίρους, εἰς τὴν ὑγίαν ὁμῶς ὠφέλει μᾶλλον ἢ ἔθλαπτεν αὐτοὺς, διότι οὐδέποτε ἐσπάνιζον τὰ νοσήματα ὅπως νῦν, καὶ πρὸς τούτοις οἱ κάτοικοι ἐφαίνοντο πλέον ἰλαροὶ καὶ ζωηροὶ ἢ ἄλλοτε, ὅπερ ἔσως ἐπήγαγεν ἐκ τοῦ ἐμπεριεχομένου σιδήρου ἐν τοῖς ζέουσιν ὕδασιν, ἐπομένως καὶ ἐν τῷ παρ' αὐτοῦ ἀναδυομένῳ ἀτμῷ.

Τὴν δὲ 9 ὁ Γεώργιος Α' εὕρισκετο εἰς μεγίστην ὕψει οὐδόλως ἐπεκτεινόμενος, ἐνῶ ἂ πεναντίας ἡ Ἀφροέσσα ἐπροχώρει γιγαντιαίους βήμασι, μάλιστα ἡ κορυφὴ αὐτῆς ἀνυψωθείσα διεκρίνετο ἐκ τῆς πόλεως Φηρῶν, ὅθεν ἐφαίνετο κάλλιστα καὶ ὁ κρατὴρ αὐτῆς ὁ ἀναπέμπων ζωηροτάτας ἀδικόπως φλόγας μετὰ καπνοῦ μᾶλλον ἢ ἥττον πυκνοῦ, ἐνῶ συγχρόνως πανταχόθεν τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς ἐξήρχετο ἄφθονος λευκὸς ἀτμός, ὡς ἄλλοτε καὶ ἐκ τῆς τοῦ Γεωργίου ἐπιφανείας· ἥδη δὲ ὁ Γεώργιος ἀνέπεμπεν ἀτμούς μόνον ἐκ τῶν ρευμάτων. Ἡ περὶ τὸν Γεώργιον θάλασσα κατέστη χλιαρὰ, καὶ ἡ ταπεινώσις τοῦ παρκατεμένου ἐδάφους δὲν ἐπροχώρει. Οἱ μυκηθμοὶ καὶ βρόμοι ἦσαν μεμετριασμένοι, αἱ δὲ ἐκπυρσοκροτήσεις συνεχεῖς μὲν ἀλλ' ἀσθενεῖς.

Παρατηρούμενος ὁ κόλπος τῆς Θήρας ἐκ τῆς κορυφῆς τῆς Παλαιᾶς Καμμένης παρίστα λαμπρὸν καὶ μαγευτικὸν θέαμα· ἐπομένως φωτογραφούμενος ἤθελε σχηματίσει ἐν τῶν λαμπροτέρων τῆς ὕψηλίου πανοραμμάτων, καθότι ἐπὶ τῶν μᾶλλον ἢ ἥττον μελανῶν καὶ ἀποτόμων ἀκτῶν, ἀνυψουμένων κυματοειδῶς ἐπὶ 900—1000 ποδῶν ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας πολυχρώμου θαλάσσης, καὶ ἀποτελουσῶν κυκλοτερῆ σχεδὸν κόλπον 5—6 μιλίων διάμετρον ἔχοντα, ἔκειντο διάφορα κομψὰ πολίχνια, οὐκ εὐκαταφρόνητους καὶ λευκὰς, κατὰ πλεῖστον μέρος, οἰκοδομὰς ἔχοντα, ἐν μέσῳ χλοερῶν καὶ ἀνθηρῶν ἀμπέλων· εἰς τὸ κέντρον τοῦ κόλπου τούτου ὑπῆρχον αἱ πυριφλεγεῖς νῆσοι αἵτινες ἐκ μὲν τοῦ ἀφθόνως καλύπτοντος αὐτὰς λευκοῦ ἀτμοῦ, ὡς χιονοσκεπεῖς ἐφαίνοντο, ἐκ δὲ τῶν ἀδικλείπτως ἐκ τῆς Ἀφροέσσης ἐξερχομένων ῥοδοχρόων φλογῶν καὶ ἀνυψουμένων μετὰ τοῦ ἀνταυγάσματος αὐτῶν εἰς πολλὰ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας μέτρα, ζωηρῶς ἐφωταγωγοῦντο.

Ἀπὸ τῆς πρώτης δὲ τῆς 10 Μαρτίου ἐφάνησαν αὖθις ἀτμοὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης παρὰ τὰς ἀκτὰς τοῦ Γεωργίου Α', ὡς καὶ πρὸ δύο ἡμερῶν παρὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν πλησίον τοῦ παλαιοῦ ἐδάφους εἰς ἕκτασιν 100 περίπου τετρα-

γωνικῶν μέτρων ἡ θάλασσα διετέλει ἐρυθρὰ ὡς κιννάβαρις· ἡ ἐπέκτασις τοῦ Γεωργίου ἦτο ἀνεπαίσθητος, τῆς Ἀφροέσσης ὁμῶς λίαν ἐπαισθητή.

Τὴν δὲ 12 Μαρτίου τὰ αὐτὰ ἡφαίστεια φαινόμενα ἐξηκολούθουν.

Τὴν 13 καὶ 14 Μαρτίου αἱ ἡφαίστεια ἐνέργειαι ἐξηκολούθουν, τὴν δὲ 15 μόλις πρὸς τὸ ἐσπέρας οἱ μυκηθμοὶ ἦσαν ἐντονώτεροι, ὁ ἀτμός πλείότερος καὶ μελανώτερος, αἱ λάμψεις τῶν φλογῶν ὑψηλότεραι, καὶ ὁ μεταλλικὸς ἥχος οὐ μόνον διήρκει ἐπὶ πολλὴν κατὰ συνέχειαν ὥραν, ἀλλὰ καὶ ἰσχυρότερον ἤκούετο εἰς τρόπον ὥστε ὁμοιάζε μεμακρυσμένῳ ἤχῳ μεγάλων κωδῶνων.

Τὴν 16 καὶ 17 ἡ αὐτὴ τῆς ἡφαιστείου ἐνεργείας ἐπίτασις ὑπῆρχε πλὴν ὁ Γεώργιος δὲν ἐξετείνετο πρὸς τὸ μεσημβρινὸν μέρος, ἀλλὰ μόνον πρὸς τὸ βόρειον, καὶ ἐκείθεν βραδέως, ἐνῶ ἡ Ἀφροέσσα ἐξετείνετο ἐπαισθητῶς πανταχόθεν. Καταμετρήσεως γενομένης εὐρέθη ὅτι ἡ Ἀφροέσσα ὑψοῦτο ἐπὶ 404 πόδας ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, ὁ δὲ Γεώργιος ἐπὶ 185 πόδας.

Πλησίον δὲ καὶ πρὸς τὸ νοτιοανατολικὸν τῆς Ἀφροέσσης ἀνέδου μικρὰ τις νῆσος ἔχουσα περίμετρον 25 περίπου μέτρων, καὶ ὕψος $1\frac{1}{2}$ μόλις μέτρου. Ἀπεῖχε δὲ τῆς Ἀφροέσσης εἰς ἀπόστασιν 3—4 μέτρων. Τὴν νῆσον ταύτην ὠνόμασαν Ἀράστασι.

Τὸ βάθος τῆς μεταξὺ Παλαιᾶς καὶ Νέας Καμμένης θαλάσσης εὐρέθη ἥδη 47 ὀργυιῶν ἐνῶ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἶχεν εὐρεῖ αὐτὸ ὁ κυβερνήτης τῆς ἐθνικῆς ἡμιολίας τῆς Σύρου Κ. Κουτσοῦκος 48 ὀργυιῶν.

Τὴν δὲ 18 οἱ μυκηθμοὶ καὶ βρόμοι ἠκολούθουν ἀδιαλείπτως καθ' ὅλην τὴν νύκτα καὶ μέλας ἀτμός ἀνεδίδετο ἐν ἀφθονίᾳ· κατὰ δὲ τὴν πρωτὴν ἐγένετο ἐκ τοῦ ῥήγματος τοῦ Γεωργίου ἐλαφρὰ ἐκπυρσοκρότησις καθότι δὲν ἐξῆλθεν ἢ μόνον πεπυκνωμένος ἀτμός ἀνευ σποδοῦ καὶ μύδρων· ὁ ἐξεληθὼν δὲ οὗτος ἀτμός παρέστησε καὶ αὖθις σχῆμα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἀνθοκράμβης, διὸ ὁ λαὸς ἀπεκάλεσεν ἐξ ἀρχῆς εὐφωῶς τὸ τοιοῦτον σχῆμα τοῦ ἐξερχομένου ἀτμοῦ *κουκουπίδι*. Ἀνυψούμενος δὲ ὁ ἀτμός εἰς τὸν αἰθέρα ὑπὸ τὴν μνησθεῖσαν μορφήν ἐξετυλίσσετο βαθμηδὸν ὡς κάλυξ ἀνθῶν διανοιγόμενος.

(Ἔπεται ἡ συνέχεια)